

20

Forslag fra Carl I. Hagen om ny § 110 d i Grunnloven. (Avkastningen av Folketrygdfondet og Petroleumsfondet og bruk av fondets midler)

Til Stortinget

I den offentlige debatt er det ofte hevdet at både Folketrygdfondet og Statens Petroleumsfond må ansees som en sikkerhet for de fremtidige pensjonsforpliktelse som er nedfelt i Folketrygden. Det henvises til at pensjonsutbetalingene i årene fremover vil stige som følge av medlemmenes opptjente rettigheter. Det bør være slik at disse opptjente rettigheter bl.a. til pensjon og tilleggspensjon er rettigheter som er grunnlovsbeskyttet og som sådant ikke mulig å redusere gjennom endringer i lov- og regelverk. For å trygge disse rettigheter bør pensjonssystemet fondssikres så langt det er mulig, selv om full fondssikring vil ta noen tid. Det er imidlertid fullt mulig å påbegynne prosessen med fondssikring gjennom å knytte Folketrygdfondet og det såkalte Petroleumsfondet til Folketrygdens pensjonsforpliktelser. I dag er verken Folketrygdfondet eller Petroleumsfondet gjennom lovgivning og regelverk på noen måte knyttet til pensjonsforpliktelsene. Det er således ingen dekning i dag for å hevde at disse fondene på noen måte kan ansees for å sikre statens evne til å dekke de fremtidige pensjonsforpliktelser. Dette forslag til ny grunnlovsbestemmelse har som formål å endre på dette forholdet slik at både avkastning av fondenes midler og midlene selv skal øremerkes folketrygdens pensjonsutbetalinger. En slik øremerking eller tilknytning kan også gjennomføres ved vanlige lovendringer, men da er det også mulig for et tilfeldig stortingsflertall å endre lovene slik at øremerkingen oppheves. Skal fondenes langsiktige sikring av pensjonsforpliktelsene ha en vedvarende troverdighet slik et pensjonsfond har i private forsikringsselskapers fondsordninger må det en grunnlovsfesting til. Da vil de som eventuelt ønsker å bruke av fondene til andre og mer vanlige populære statsutgifter gå veien om grunnlovsendringer som velgerne vil være kjent med ved et stortingsvalg.

Folketrygdfondet administreres i dag av et eget styre i henhold til regelverk vedtatt i Stortinget i samsvar med folketrygdlovens § 16–7, mens Petroleumsfondet forvaltes og styres av en egen lov. Dette grunnlovsforslag forutsetter at lov om Statens Petroleumsfond utformes slik at alle ordinære inntekter som skatter og avgifter i utgangspunktet tilfaller statskassen med mindre de er øremerket gjennom lovverket til spesielle formål og at fattes konkrete

vedtak om overføring av midler til Petroleumsfondet eller Folketrygdfondet. Når slike vedtak er fattet og overføring er gjennomført vil midlene være låst i henhold til grunnlovsforslaget. I denne sammenheng kan det vises til at Fremskrittspartiet ønsker å overføre deler av SDØE og aksjer som staten i dag eier i ulike selskaper til Folketrygdfondet slik at dette fondet bygges opp til et mer ordinært fond for sikring av pensjonsforpliktelsene. På lang sikt kan det også muligens være fornuftig å slå sammen Folketrygdfondet med Petroleumsfondet. Grunnlovsforslaget tar således i denne omgang sikte på å hindre at midler tas ut av fondene til andre formål enn pensjonsutbetalinger. Det forutsettes at dersom det en gang i fremtiden blir et så stort fondsopplegg at avkastningen alene vil sikre alle pensjonsutbetalinger, så bør tilgangen av nye fondsmidler til fondene avskjæres. I selve fondsforvaltningen skal det være mulig å kjøpe og selge eiendeler som aksjer, andel i oljefelt, obligasjoner, lån, eiendommer, samt plassere midler i utenlandsk valuta og kontantbeholdning. Det vil også gjennom lovs form være mulig å lage bestemmelser og retningslinjer for hvorledes fondene skal forvaltes og hvilke formål fondsforvaltningen skal ivareta. Det forutsetts videre at det i lovs form utarbeides bestemmelser om bruk av avkastning til å dekke pensjonsutbetalinger og i hvilke situasjoner også fondets midler kan benyttes til dette formål. Slike bestemmelser kan ta utgangspunkt i de bestemmelser som ligger til grunn for private pensjonsforsikringer der slike er sammenlignbare med et fondsbasert statlig pensjonssystem. Dette grunnlovsforslag vil heller ikke være til hinder for et mer individuelt forvaltet fondsbasert pensjonssystem. Hvis fondene oppdeles og deles ut som individuelle fond til dekning av pensjonsforpliktelser vil det være innenfor rammen av den foreslåtte grunnlovsbestemmelse. Siktemålet er begrenset til å sikre at avkastning og fondsmidler benyttes til nødvendig pensjonssikring før andre formål. Det må også påpekes som følge av en offentlig debatt om disse forslag at det i henhold til forslaget er fullt mulig med en kombinasjon av utbetaling av pensjoner fra fondene og over statsbudsjettet eller folketrygdbudsjettet inntil eventuelt fondene er tilstrekkelig store. Når således deler eller hele pensjonsutbetalingen dekkes av fon-

dene frigjøres selvsagt det tilsvarende beløp til andre formål i statsbudsjettet eller folketrygdbudsjettet eller det kan benyttes til reduksjon i skatter, premier eller avgifter.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

Ny § 110 d skal lyde:

Alternativ 1:

Afkastning og Brug af Folketrygdfondets og Petroleumsfondets Midler er begrenset til dekning af Folketrygdens Pensionsforpligtelser.

Alternativ 2:

Afkastning og Brug af Petroleumsfondets Midler er begrenset til dekning af Folketrygdens Pensionsforpligtelser.

Alternativ 3:

Afkastning og Brug af Folketrygdfondets Midler er begrenset til dekning af Folketrygdens Pensionsforpligtelser.

Oslo, den 27. september 2000

Carl I. Hagen

Referert i Stortingets møte 28. september 2000.
«Forslaget blir under presidentens ansvar å bekjentgjøre ved trykken for å komme til avgjørelse på første, annet eller tredje Storting etter neste valg.»

Kirsti Kolle Grøndahl
president

Signe Øye
sekretær